

Zökkenőmentes tanévkezdés

Megérkeztek időben a tankönyvek, berendezték az elsősök tantermét a kisméretű padokkal, s rendben, problémamentesen kezdhetette a tanévet a 16 alsós gesztesi diák – tájékoztatót Mosonyiné Hofer Szonja tagintézmény-vezető.

Ez évtől új tantárgyak is belépnek a rendszerbe, így a legkisebbeknek a német honismeret, illetve az erkölcsstan és hittan. Utóbbi heten választották, s Tremmel Kata fogja a katolikus hittan órákat vezetni. Azonban a magasabb évfolyamokon tanulók is részt vehetnek az oktatáson, nekik ezt szakköri keretben szervezték meg. Valamennyi diák napközis rendszerben tölti napjait az iskolában.

Az óvodában két óvónő és egy dajka foglalkozik az ide járó 18 aprósággal, mondta el Pillmann Katalin intézményvezető. Őt új lakója van a csoportnak, így a jelenlegi helyzet alapján nem kell tartani az óvoda létszámának drasztikus csökkenésétől.

Hatodik a Gesztes

Három győzelem, két döntetlen és egy vereség a mérlege Gesztes labdarúgócsapatának, ezzel a megye II. tabellájának hatodik helyén tanyázik jelenleg.

Az elmúlt évben a középmezőnyben fejezték be a bajnokságot, majd a 2013/14-es szezont győzelemmel nyitották 3:2-re a Bokod ellen. Ezt egy döntetlen és egy újabb győzelem követte Dunaszentmiklós és Ászár ellen.

A Süttővel ikszelt az együttes, szeptember 15-én pedig az

örök rivális Vértessomló otthonába látogatott, s bizony 5:1-es vereséggel távoztak onnan.

A szeptember 22-i fordulóban aztán ismét magára talált a csapat, s 2:0-ra verték a Tabak-ot.

Mint arról beszámoltunk, idén februártól Straub József személyében új edző irányította a hazai labdarúgócsapatot, akinek távozását követően Horváth József vette át a felnőtt együttes irányítását.

A tabella:

1. Vértessomló (14 pont)
2. Koppánymonostor (13 p)
3. Tata (13 p)
4. Piliscsév (11 p)
5. Tát (11 p)
6. Várgesztes (11 p)

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Várgesztes Község Önkormányzata pályázatot hirdet falugondnoki munkakör betöltésére.

Pályázati feltételek:

- 18. életév betöltése
- magyar állampolgárság, cselekvőképesség, büntetlen előélet
- 8 általános iskolai végzettség
- B kategóriás jogosítvány
- falugondnoki képesítés, vagy a képzés vállalása

Pályázathoz csatolni kell:

- részletes önéletrajzot
- iskolai végzettséget igazoló okiratok másolatát
- jogosítvány másolatát
- 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt
- Nyilatkozatot arról, hogy a pályázatban foglalt személyes adatainak pályázattal összefüggő kezeléséhez hozzájárul és a képzésen való részvételt vállalja.

Foglalkoztatás jellege:

Teljes munkaidő
Az állás a pályázat elbírálása után azonnal betölthető, mely határozatlan időre szól.

A próbaidő tartama:

3 hónap
Ellátandó feladatok: Falugondnoki feladatok ellátása.

Bér és egyéb juttatás: Közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény alapján Pályázat benyújtásának módja, helye és ideje: A pályázatot személyesen vagy postai úton a Várgesztes község polgármesterének címezve (2824 Várgesztes, Arany J. u. 47.) lehet benyújtani legkésőbb 2013. november 20-án 10 óráig. Kérjük a borítékon feltüntetni a munkakör megnevezését: Falugondnok.

A pályázatokról Várgesztes Község Önkormányzatának Képviselő-testülete dönt

GESZTESI KRÓNIKA • Közéleti és információs havilap • Lapalapító és kiadó: Várgesztes Község Önkormányzata, 2824 Várgesztes, Arany J. u. 47. • Felelős kiadó: Menoni Gabriella polgármester • Főszerkesztő: Salamon Gyöngyi, e-mail: salamony@t-email.hu • 20/9611-833 • Hirdetésfelvétel: 20/9611-833 • Lapzártá: minden hónap 8. napja. Megjelenik havonta 230 példányban. • Készül: Sollers nyomda - Tata, felelős vezető Belec Zsolt - 12/124/2011. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy az olvasói leveleket, reflexiókat rövidített formában, szerkesztve közölje. Ezek az írások nem minden esetben tükrözik a szerkesztőség véleményét. A meg nem rendelt anyagok és hirdetések tartalmáért a szerkesztőség felelősséget nem vállal. Anyagokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ISSN: 2062-5472

2013. OKTÓBER

VÁRGESZTES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZÉLETI ÉS INFORMÁCIÓS HAVILAPJA

Az időjárás közbeszólt

Több hetes előkészület, programszervezés, önkéntes toborzás erőfeszítéseit tette tönkre az az időjárás front, aminek eredményeképpen egésznapos eső vette kezdetét szeptember 14-én a hajnali órákban. Bár a megyei kereskedelmi rádió rendre invitálta a látogatókat az ötödik alkalommal sorra kerülő Várgesztesi Lovagi Játékok eseményeire, a hideg, a szél és a kitarító csapadék ellehetetlenítette a rendezvényt.

A szervezők a koraregeli órákban már azon is gondolkodtak, lefűjják a jubileumi játékot, végül úgy döntöt-

tek, amit lehet, bevisznek a faluházba, hiszen több produkciót már lehetetlen lett volna időben értesíteni. Így aztán dél előtt nem sokkal Menoni Gabriella polgármester a sportszarnokban köszöntötte a jobbára helyiek alkotta nézőközönséget, majd következett a Gyulaffy László hagyományőrző bandérium összecsapása a Gölbasi Vitézei Egyesület harcosaival, aminek – valljuk be – autentikusabb helyszíne lett volna a vár, illetve a várrét.

Persze a gyerekek így is rendkívül jól szórakoztak. A konferenciateremben

kapott helyet a kézműves foglalkozás, a játszótér és a gyermekmúzeum, amit mintegy félszáz mosonmagyaróvári fiatal is meglepetésként, akik kimondottan a lovagi játékok miatt kirándultak Várgesztesre.

Az előtérben is mozgalmas volt az élet, ahol a vendégek kézbe vehették a korbácsi fegyvereket, jelmezeket, a lovagok is megvívták a maguk csatáját, mint ahogyan a szervező önkormányzat aktivistái is, akik a lehetetlen helyzet ellenére megpróbálták a legjobbat kihozni ebből a váratlan helyzetből.

AKINEK VÁRGESZTES VOLT A VILÁG KÖZEPE

Claus Jürgen Hutterer professzor, azaz Hutterer Miklós György, a várgesztesitehénpásztor unokája, ezért építette ide a házat, de miért pont a pajtadombra. Ez a telek hajdanában annak a Wachter családnak volt régóta a tulajdona, ahol Hutterer Mihály nevelkedett, mivel édesapja, Hutterer Anton a háborúban túnt el, az édesanyja, Antretter Katalin is fiatalon halt meg, gyerekszülésben. Régi szokás szerint a négy árva gyermeket a rokonok fogadták be, Mihály a Wachter házba került. A korabeli Elemi Népiskolai Értesítő-könyvecskében Wachter Mihály gyám látta el kézjegyével hat éven keresztül a szorgalmas ifjú csupa jeles és kitűnő bizonyítványát. Nem sokkal az iskola elvégzése után asztalosnak tanult. Pesten, a Dob utcában lakott feleségével, Dugonics Karolával. 1930. november 2-án született Miklós György nevű gyermekük. A család nyaranta sokat időzött az idős és ifjú Wachter Mihályné házában, a mai Arany János utca 74-ben. A nyár elején ökrös szekér szállította őket Szár vasútállomásra a hegyeken keresztül a Gyurinak, a faluban egyszerűen csak Jurinak szólított kisfiúnak annyira kedvessé váló parasztházba. Mivel a két özvegyasszony nyakába szakadt a háztartás, állattartás és földművelés minden gondja, az örökké hálás nevelt gyerek ilyenkor végezte el a leginkább férfiakkal való munkákat. Felesége, akit mindenki Lenke néni néven ismert szintén nagyon szeretett itt tartózkodni. Juri a hasonló korú gyerekekkel bandázott egész nyáron, de még a 17 évvel fiatalabb húga, Hedvig is sok barátinőre lett Várgesztesen. A család beágyazódását Lenke néni még azzal fokozta, hogy megvásárolta a pajtadombot, ahova fia később házat épített.

A klott gatyában futkározó gyerekek nem gondolták volna, hogy egy nyelvzseni ugrál közöttük. Pedig már gimnazista korában a germanisztika volt a szerelme, méghozzá abban az időben, amikor enyhén szólva nem volt ildomos olyasmivel foglalkozni, amiben a német is benne van. Vágyai szerinti szakot nem indítottak az ELTE-n, hát elkezdte tanulmányait a magyar és indogermanisztika szakon. Tanári oklevelének megszerzése után sem tett le eredeti tervéről. Megtudta, hogy a Szovjetunióban Zsirmunskij professzor a vágyott témával foglalkozik, és jó kompromisszumos megoldásnak találta a Magyar Tudományos Akadémia ösztöndíjával Moszkvában tanulni a germanisztikát, és onnan kutatni a közép-magyarországi német nyelvjárásokat. Böröndnyi magnetofonnal járta 1954 és 1958 között a dunántúli falvakat, tele-

püléseket. A szorgalmas gyűjtés eredményeit terjedelmes dolgozattá formálva nyerte el a kandidátusi tudományos fokozatot. Ettől kezdve szakmai irányultsága miatti támadások enyhültek. Mint az ELTE oktatója szemináriumokat tartott a Magyarországi német nyelvjárásokról, és a hallgatói bevonásával az eddig fel nem kutatott területeken vizsgálta a német nyelvjárásokat hangtani és szövegdrajzi szempontból. Várgesztes is kutatási területté vált. Kutatásaival iskolát teremtett, amit az egyetem 1996-ban, díszdoktorrá avatásával ismert el.

A germanisztika területén folytatott egy évtizedes kutatói munkája eredményeként megszületett A germán nyelvek című dolgozata, életének legragyogóbb műve. Alkotása alapmű lett egész Európában, mivel könyv formájában is megjelent, amit szerzője további hátróm javított kiadásá csiszolt. Elnyerte az MTA tudományok doktora címet. Az egyetemen minden német és angol szakos hallgatónak germanisztikát tanított. Végül az egyetemi tanári kinevezést is magáénak tudhatta. Tudományos közleményei hat idegen nyelven, tíz országban jelentek meg szinte megállás nélkül. Juri világhírű tudós lett. Európai, amerikai kongresszusokra hívták meg előadónak.

Pogány Irén az ELTE magyar könyvtár szakán tanult. Később, szerény keresetének kiegészítéséhez lehetőséget keresve kapott ajánlatot azzal, hogy „a Hutterer nagyon rendes ember”. Adott is neki munkát egy kutatásnál, az un. cédulázást. A cédulázás beindult, és végül 1970-ben házasság lett belőle. A professzor szakmai hírneve Grácba repítette Őket, azaz csak félig. Az egyetemen egy modern germanisztikai tanszékét szándékoztak felállítani. Az osztrák professzorok el voltak ragadtatva a tudásától a meghallgatáson, kinevezni mégsem tudták, mivel a magyar hatóságok nem járultak hozzá az osztrák állampolgársághoz. Így átmeneti három éven keresztül

vendégprofesszorként működött. 1975-ben létrejött a nagy alku. Az osztrákok hozzájárultak egy finnugor tanszék felállításához Bécsben, Huttererért cserébe. 1973-ban megszületett György Kristóf, aki orvos lett. Három év múlva újabb öröm érte a családot, Miklós Mihály érkezett, és nyelvész lett belőle.

„Hutterer mindent tud!” Ez a mondás járta már 60-as évek közepétől az ELTE Német Tanszékén, köszönhetően kivételes memóriájának, fantasztikus nyelvértékének, elképesztő munkabírásának. Grácban úgy tanulmányozta a város nyelvjárását, hogy fiával a játszótérre menvén tisztasági távolságból hallgatta a gyermekeikre ügyelő anyukák beszélgetését, majd otthon lejegyezte a hangtani megfigyeléseit. Viszonylag rövid idő alatt értékes tanulmányt készített a város 700 éves jubileumi ünnepsége alkalmából. A jiddis egyszerűen ráragadt a Dob utcában, a zsidó szomszédokkal kommunikálva. Olyan sikeres tanulmányt publikált, hogy előadónak hívták meg Amerikába egy jiddis nyelvi konferenciára. „Várgesztesen nyár elején leült az asztalhoz, és csak ősszel kelt fel onnan!”, jellemezte kissé túlozva, de nagyon találóan férje munkakedvét Irénke. Ugyanakkor a tudós ember ezt nem tekintette fáradtságosnak: „Boldog ember vagyok, mert azért fizetnek, ami a hobbim!” Mindenkinek segített. Özvegy édesanyját és egyetemre járó hűgát anyagilag támogatta. Tanítványainak igyekezett a kívánságuknak megfelelő hazai és külföldi kutatási témákat adni. Húsz éven keresztül szerkesztette az MTA nemzetközi tudományos folyóiratát, az Acta Linguisticát. Olyan hatalmas volt a nyelvészeti áttekintése, hogy soha nem jutott eszébe bárkire is féltékenykedni, inkább minden tudását odaadta másoknak. Remek humora, megnyerő egyénisége közkedveltséget eredményezett, amit mi sem bizonyít jobban, hogy halála után Emlékkonferenciát rendeztek tiszteletére, és a temetésén százak vettek részt. Rendkívüli tudós, rendkívüli ember volt.

Várgesztesről sem feledkezett meg soha. Kigondolta háza minden részletét, az építés meg falusi kalákában történt. Azonnal összeszaladt a falu népe, ha a váratlanul érkező téglá szállítmányt kellett lepakolni. Eigner József a falakat építette, János, a „Hanesz” meg cserepezett, és még sokan segítettek. Juri nem volt hálátlan, megírta a „A Vértes-hegységben lévő Várgesztes német nyelvjárása” című tanulmányt, ami még akkor is őrizni fogja a nyelvi hagyományokat, amikor már senki nem beszéli ezt a nyelvet.

-TJ-

Bányásznap Vértessomlón

Idén száz esztendő a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete. Az első lépés a megalakulás felé 1903-ban történt, a Magyarországi Bányamunkások I. Országos Konferenciájának összehívásával. 1913-ban megjelent a Bányamunkás lap és testvérlapja, a Bergarbeiter, amely már a szakszervezetszerű működés kezdetét jelentette. A lap 1913. szeptember 4-ei számának másolatát is többen átvehették Vértessomlón, ahol a helyi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet tartotta már hagyományos Bányásznapi ünnepségét.

A somlói alapszervezet 28 éves múltat tekint vissza, s megalakulásuk óta minden évben megünneplik a Bányásznapot, amely a jubileum kapcsán idén még nagyobb jelentőséggel bírt.

A tagok és társszervezetek képviselőinek egy része már délelőtt megérkezett Móról, Pusztavámra, Oroszlányból és Várgesztesről az esemény szintén hagyományos főzőversenyére, hogy a vendégek a hivatalos ünnepség megkezdése előtt elfogyaszthassák az általuk készített ízletes falatokat. Az oroszlányiak menüjében lecsó szerepelt, a Mór-Pusztavám csapatánál vegyes pörkölt készült, míg a várgesztesieknél majdnem 25 kilónyi vadhús került a kondérba, s mint később kiderült, a házigazdák által készített sültkolbászokkal egyetemben valamennyi ételt első helyre rangsorolták az ítések.

Kora délután már szinte alig akadt hely a nyugdíjas székház udvarán felállított sátorban. A vendégeket, köztük Vasas Mihályt, a Bányász Szakszervezet Megyei Szövetségének elnökét, Torma Lajos oroszlányi önkor-

mányzati képviselőt, Illés Róbertet, az Oroszlányi Bányász Szakszervezet elnökhelyettesét, Menoni Gabriellát, Várgesztes polgármesterét, valamint Hartdéken Józsefet, Vértessomlói polgármesterét Richter Józsefné köszöntötte.

Mi, vértessomlóiak is tiszteletben tartjuk ezt az ünnepet, mert erre kötelez községünk múltja. Elődeink már több mint 230 éve iparszerűen termeltek szenet. Kevesen tudják, hogy itt ringott a Vértes térség szénbányászatainak bölcsője, amelyből Tatabánya, Oroszlány, Mór várossá vált és a vonzáskörzetében élő embereknek is biztos megélhetést adott – hangzott el a házigazda szervezet elnöke köszöntőjében. Batin József 1919. szeptember 6-át is felidézte, amikor II. bányász életét oltotta ki csendőrsortőz Tatabányán, s 26-ot súlyos sérüléssel szállították kórházba. Ennek emlékére született 1950-ben a határozat, amely szeptember első vasárnapját a bányászat, a bányászatban dolgozók nagy áldozatokat követelő munkájának ünnepnapjává nyilvánította.

Vasas Mihály beszédében szomorúságának adott hangot, mert – mint fogalmazott – mindig bíztak, bíznak a hazai szénvagyon és energiapolitika átértékelésében, s hogy egyszer elhangzik: nincs vége. Am úgy tűnik, erre hiába várnak. Azért viszont örömet és köszönetét fejezte ki, amiért a vértessomlói szervezet minden évben méltóságteljesen emlékezik, ezzel is jelzi a közösség összetartozását, s a többmint két évszázados bányászati gyökereinek őrzését.

Torma Lajos és Illés Róbert a bányászok, a szakma méltatása mellett a jövő évi oroszlányi bányásznapi prog-

ramokra invitálta a somlóiakat, majd Menoni Gabriella személyes élményeit osztotta meg a jelenlévőkkel. Várgesztes polgármesterének édesapja éveken keresztül bányásként kereste meg a kenyérre valót, s gyermekként látta, hogy édesanyja milyen szorongva búcsúzik el tőle minden nap, s üdvözlő örömmel, amikor hazatér. Azt is láttam, mennyire megkönnyebbült anyukám, amikor később már a külszínen, majd a kombinátnál dolgozott apu. Gyerekként még nem nagyon fogtam fel, később értettem meg igazán, mit jelent bányászfeleségnek, bányász hozzátartozójának lenni – idézte fel emlékeit.

Azoknak a településeknek, ahol a bányászatnak múltja, hagyománya van, nem csak lehetőségük és joguk ezt a letűnt szakmát ünnepelni, hanem egyben köteleességük is. Ennek tesz eleget a mi nyugdíjas szakszervezetünk is, s az önkormányzatunk is lehetőségeihez mérten mindent megtesz azért, hogy ezt a szakmát soha ne felejtjük el – hangzott el Hartdéken Józseftől. A polgármester beszéde zárásaként csatlakozott a korábban elhangzottakhoz, s reményét fejezte ki, hogy lesz még jövője a szénbányászatnak Magyarországon.

A rendezvényen a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete elnöke nevében Vasas Mihály emléklappal és ajándéktárggyal köszöntötte a jubiláló szakszervezeti tagokat. Hét évtizedes tag Pfiszter János, hatvan esztendőse Dr. Molnár József, s fél évszázada Körmenyi János, Krüpl Ferenc, Richter Ferenc, Sívölgöyi András és Tromposh György.